

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Skarpnäs naturreservat

Bakgrund

Syftet med naturreservatet är att bevara ett tätortsnära naturområde för rekreation och friluftsliv samt bevara dess gamla skogar, hållmarker, sjöar, våtmarker, brandfält och hävdade marker, samt dess artrika växt- och djurliv. Reservatets karaktär med grova, gamla och döda träd, inslag av ädellövträd samt kulturmiljöer ska särskilt värdas och gynnas. Inom området ska det finnas möjlighet till olika friluftaktiviteter, naturupplevelser och vardagsrekreation. Naturvärdena är en förutsättning för att bibehålla de rekreativa värdena och friluftslivet ska utvecklas i samspel med bevarande av biologisk mångfald.

Syftet ska tillgodoses genom information, skötsel och anläggning av mindre friluftsanordningar samt vid behov utmärkning av stigar och leder och värdefulla platser ur natur- och kultursynpunkt. Vidare ska syftet uppnås genom att skogen i huvudsak lämnas för fri utveckling. På vissa platser genomförs naturvårdande åtgärder som frihuggning av gamla träd och utglesning av täta trädbestånd för att eftersträva en olikåldrig skog med en kontinuitet av äldre träd och död ved. Öppna marker ska hävdas. Våtmarker ska restaureras vid behov. Området hålls tillgängligt så att besökare kan bedriva olika typer av friluftaktiviteter och ta del av de värden som naturen har i reservatet. Enklare anläggningar för friluftslivet ska finnas för besökare med olika behov av tillgänglighet, samtidigt som anläggningarna ska ha en kanaliseringseffekt så att både den biologiska mångfalden och området värden för friluftslivet bevaras och gynnas.

Förslaget till naturreservat omfattar 248 hektar (varav 22 hektar utgörs av vatten) och är beläget i nordvästra Boo med Orminge/Björknäs i söder, Kummelnäs i nordost samt Saltsjön i nordväst.

Beslutet om att skicka förslaget till naturreservatet på samråd fattades av natur- och trafiknämnden den 25 januari 2022. Samrådtiden varade mellan den 28 januari – 14 mars 2022.

Yttranden under samråd

Följande remissinstanser har inga synpunkter på förslaget, alternativt avstår från att yttra sig:

- Södertörns Brandförsvarsförbund
- Myndigheten för Samhällsberedskap (MSB)
- Skogsstyrelsen
- Skanova
- Sveriges Geologiska Undersökning (SGU)

[Skriv här]

- Trafikverket
- Försvarsmakten

Följande remissinstanser har synpunkter på förslaget:

- Svenska Turistföreningen (STF)
- Sjöfartsverket
- Vattenfall AB
- Järla Orientering
- Stockholm Exergi AB
- Nacka Vatten och Avfall AB (NVOA)
- Kommunstyrelsen, Nacka kommun (KS)
- Myrsjöns Vägklubb
- HLS Fastighetsägarförening
- OK Ravinen
- Myrsjöns Miljögrupp
- Boo Hembygdsförening
- Naturskyddsföreningen i Nacka
- Boo Miljö- och Naturvänner
- Björknäs Villaförening
- Nacka Miljövårdsråd
- Miljö och Hälsoskyddsnämnden, Nacka kommun (MSN)
- Enheten för fastighetsförvaltning, Nacka kommun
- Region Stockholm
- Kulturnämnden, Nacka kommun
- Länsstyrelsen Stockholm
- Fritidsnämnden, Nacka kommun

Det har även inkommit 34 yttranden från privatpersoner.

Då många yttranden har inkommit återges somliga synpunkter i sammanfattad och förkortad form nedan, med enheten offentlig utemiljös kommentarer. Citationstecken anger ordagrant återgiven text.

Stenkrossen

Nästan samtliga privatpersoner (30), Björknäs Villaförening, Myrsjöns vägklubb och HLS fastighetsägarförening m.fl., Myrsjöns miljögrupp, Naturskyddsföreningen och Boo Miljö- och Naturvänner samt Nacka Miljövårdsråd har riktat skarp kritik mot förslaget att placera en stenkross i Kummelbergets verksamhetsområde.

Enhetens kommentar: Kommunstyrelsen avstyrkte etableringen av stenkross under stadsutvecklingsutskottets sammanträde den 15 mars 2022. Masshantering föreslås ske i Kovik istället.

[Skriv här]

Samrådskrets och utställning

Myrsjöns vägförening, HLS fastighetsägarförening m.fl. – ”HLS fastighetsägarförening har inte fått informationen i sin roll som remissinstans i kommunala frågor som rör vår närmiljö. De boende längs Myrsjövägen har inte fått informationen och borde ha räknats som sakägare.”

Nacka Miljövårdsråd – ”Vi finner det synnerligen anmärkningsvärt och nonchalant mot allmänheten att man inte ställt ut detta reservatsförslag i närmaste bibliotek, Orminge bibliotek. Det första samrådsförslaget för detta reservat (med svarstid till 1999-12-10) ställdes givetvis ut även på Orminge bibliotek. Alla detaljplaneförslag och alla tidigare reservatsförslag har alltid brukat ställas ut på närmaste bibliotek, dock ej andra samråd om detta reservat (med svarstid till 2014-09-14).”

1 privatperson har också invänt mot att inte ha hörts som sakägare.

Enbetens kommentar: Som sakägare i frågan om bildande av naturreservat räknas enligt miljöbalken markägare och innehavare av särskild rätt till marken (alltså servitut eller arrende inom reservatets gränser). Ingenstans går reservatsgränsen dikt an en privat fastighet, så påverkan på enskilda fastighetsägare torde vara försumbar. Reservatsförslaget har ställts ut på kommunens centrala bibliotek men synpunkten på att det borde finnas även på det lokala biblioteket har noterats för nästa reservatsbildande.

Områdets avgränsning

STF - önskar att naturreservatets gräns överensstämmer med Kummelbergets industrifastigheters gränser, åtminstone på norra, östra och södra sidan av industriområdet. På så sätt tas bort ett onödigt tomrum. Det minskar uppmättningskostnader för reservatet och tydliggör bättre gränsen för drift och skötsel av reservatet. Boleden som passerar industriområdet kan då även finnas inom reservatsgränsen. Tillägg: ”Vi har fått information om att intill nordvästra delen av befintliga industriområdet föreslås en större utvidgning på jungfrulig mark. **Vi önskar att utökningen av industriområdet i nordväst minskas så att naturreservatet även kan omfatta större del av denna mark.** Området här omfattar bl.a. en viktig nord-sydlig stig för gång- och djurpassage.”

Myrsjöns vägklubb, HLS fastighetsägarförening m.fl. – ”En namninsamling med nästan 2000 namn som vill stoppa utvidgningen av industriområdet vittnar om det stora engagemanget för att värna om vårt unika område här i Skarpnäs där naturreservatet ska instiftas. Att ta ställning och ha synpunkter på nya planen om Skarpnäs naturreservat är en balansgång och ett dilemma vi hade velat slippa. Vi vill ha ett naturreservat för att värna våra sjöar, vår natur och för att säkra den för all framtid. Naturreservatet har vi också sett som en säkerhet att utsläpp och miljögifter inte ska få fortsätta att rinna ut i Myrsjön. Och att vi i Boo också ska få ta del av Nackas miljösatningar. Att ha ett reglerat naturreservat är en garanti för oss att naturen, sjöarna, djurlivet och växtligheten är viktig och att kommunens tjänstemän och våra politiker tar oss och vår plats i Nacka på allvar. Vi har länge trott på alla löften, men att nu synka Skarpnäs naturreservat med planen om ett utökat Kummelbergets industriområde med borttaget strandskydd, höga hus, en så stor stenkross som är möjligt att få in, buller, hälsofarligt stendamm och tung trafik är helt fel. Det är nu dags att snabbt tänka om och tänka rätt. ../.. Vi vill att Nacka kommun tar beslut om Skarpnäs naturreservat med de gamla gränserna snarast möjligt för att säkra vår miljö, och vi vill

[Skriv här]

att planerna på att utöka Kummelbergets verksamhetsområde/industriområde stoppas. De gamla gränserna från 2015-2017 ska gälla, strandskyddet ska vara kvar och industrierna i området måste hålla sig inom sina tomtgränser.”

Myrsjöns miljögrupp – ”Det heter att planen omarbetats "för att bättre spegla dagens förutsättningar". Behovet att skydda den sköra gröna kilen i Nacka-Värmdö har dock inte minskat, utan tvärtom har det blivit än viktigare att skydda de större sammanhängande grönområden som finns kvar. Dels p g a att en växande befolkning fortsatt behöver tillgång till natur och grönska av hälsoskäl, dels p g a att klimatförändringarna ökar behovet av att skydda alla naturliga kolsänkor. Även behovet av att skydda spridningskorridorer för växter och djur har ökat, då de snabbt måste anpassa sig till det ändrade klimatet. Särskilt för växter blir det svårt att hinna flytta i takt med att växtzonerna förändras, och det blir helt enkelt omöjligt om inte tillräckligt stora sammanhängande områden bevaras. I över 20 års tid har Skarpnäs naturreservat förhalats och förminskats i omgångar.

Att nu ytterligare krympa reservatet och låta industriområdet bli större och mer störande är inte bara kortsynt, det skadar också allvarligt Boo-bornas tilltro till samhället och politiken. Gång på gång har man lovat både att industriområdet inte ska utökas ytterligare, och att reservatsbildningen ska genomföras. Politiker kallas ju förtroendevalda, men om det ska finnas något förtroendekapital kvar måste reservatet genomföras enligt den plan som faktiskt beslutades 2015. Vår ståndpunkt är alltså att reservatet bör genomföras, men enligt de gränser som fastställdes 2015, inklusive Myrsjöns norra strand, som nu undantagits.”

Naturskyddsföreningen och Boo Miljö- och Naturvänner – ”Som nämns i samrådshandlingen är Skarpnäsområdet ”av regional betydelse för den gröna infrastrukturen (RUF), då det är en del av den gröna kilen från Värmdölandet in mot centrala Stockholm – den så kallade Nacka–Värmdökilen. Området är en betydelsefull del av spridningssambandet för barrskogslevande arter i nord-sydlig riktning.” Vi vill understryka vikten av att de gröna kilarna ges långsiktigt skydd som naturreservat. Med denna reservatsbildning är stora delar av Nacka-Värmdökilen i Nacka kommun skyddade som naturreservat. Vad som återstår att skydda är framförallt Ramsmoraområdet. Men i denna del av den gröna kilen ligger ett stort verksamhetsområde, Kummelbergets industriområde. Det ligger som en stor kloss mitt i den gröna kilen och utgör en effektiv barriär för den gröna infrastrukturen.

Parallellt med denna naturreservatsbildning pågår samråd om 2 (7) utvidgning av industriområdet. Föreningarna motsätter sig all utvidgning på bekostnad av naturmark i området. Den gröna kilen får inte krympa ytterligare, kilens funktion ska inte försvagas. Det kan tyckas som att det är marginellt men eftersom den gröna infrastrukturen och spridningssambanden i kommundelen Boo ständigt försvagas, så blir den kumulativa effekten större än varje enskild liten försvagning. Det sker bland annat genom ett flertal detaljplaner som knapar på naturmark:

- detaljplaner för Telegrafberget
- detaljplanerna Pylonen, Volten och Amperen
- detaljplan för utvidgning av Kummelbergets verksamhetsområde inklusive buffertzonen

[Skriv här]

Till detta ska läggas planerna på idrottsanläggningar i ett svagt avsnitt av den gröna kilen i Ramsmora. Även andra detaljplaner i Boo som Verksamhetsområde vid Orminge trafikplats och planer i Dalkarlsängen bidrar till att försämra läget för den gröna infrastrukturen i Boo. Under åren har gränsdragningen för naturreservatet ändrats och områden har tillkommit och fallit bort. Vi kan konstatera att det nu liggande förslaget är totalt sett mindre än det som föreslogs 1999 i första samrådet. Då omfattade reservatet 265 ha, varav 25 ha vatten, det nu aktuella omfattar 248 ha varav 22 ha vatten. Vi ser till exempel att mer än halva Myrsjön med strandremsa nu undantas från reservatet och att ytor längs Hamndalsvägen inte är med. Varför ingår inte dessa områden? Föreningarna anser att gränsdragningen mot Kummelbergets industriområde ska följa den nuvarande bebyggelsegränsen.”

Björknäs Villaförening motsätter sig också utökningen av detaljplanen för Kummelbergets verksamhetsområde och önskar att skogen ska tillhöra reservatet istället.

Nacka Miljövårdsråd – de områden som planeras ingå i detaljplanen för Kummelbergets verksamhetsområde borde ingå i reservatet, liksom områdena utmed Hamndalsvägen.

1 privatperson motsätter sig detaljplanerna Amperen, Volten och Pylonen eftersom de försvagar det gröna sambandet mellan Skarpnäs och Rensättra inom Nacka/Värmdökilen, och leder till ökad belastning på sjöarna på grund av dagvatten från hårdgjorda ytor.

30 privatpersoner invänder mot att reservatet krympts till fördel för Kummelbergets industriområde. Utvidgningen av detaljplanen innebär stora ingrepp i naturen i form av fällande av skog med höga naturvärden samt bortsprängning av stora mängder berg, som dessutom idag avgränsar verksamhetsområdet på ett naturligt sätt. Exempel ur yttrandena (somliga har skickats in av flera personer):

”Vi är angelägna om att områdets tystnad och upplevelsen av orörd natur bevaras. Kummelbergets industriområde bör inte genom vare sig högre bebyggelse, nedskräpning/upplag, utsläpp, oljud eller andra störningar tillåtas inkräkta på möjligheterna att till fullo använda naturreservatet för rekreationsändamål. Det är angeläget att vegetationen sparas, just mot industriområdet så att den skyddsbarriär som eftersträvat ända sedan industriområdets tillkomst alltjämt kan behållas: Dvs att låta vegetationen få utgöra skärmverkan för industriområdet (Stadsplan 352). Det bör vidare beaktas hur verksamheterna inom industriområdet låter sina fordon, fartyg, husvagnar och div bråte välla ut över fastighetsgränserna och in på naturområdet, liksom hur de med starka strålkastare och bullrande utomhusfläktar invaderar friden och skönheten i naturområdet. Detta överensstämmer inte med bestämmelser i nuvarande plan om ”prydliga gränser” och ett prickat, obebyggt område intill industriområdets tomtgränser. Dessa planbestämmelser bör bevaras, och de bör beaktas innan man funderar över lämpligheten i att låta industriområdet växa ytterligare i anslutning till ett av Nackas mest värdefulla naturområden. (Naturvärde klass 2!)”

”Vi vill se ett naturreservat runt nuvarande industriområdes utbredning. Varken mark mot Trollsjön eller mot Telegrafberget borde exploateras, Inte heller utvidgning mot bebyggelsen i öster eller mot Krokträskan i söder. Viktiga naturvärden och en plats för rekreation, bad och motion.”

[Skriv här]

”Naturreservatet skall omfatta all naturmark fram till industriområdets nuvarande storlek (med undantag för en smal naturremsa för skötsel alldeles intill tomtgränserna).”

”Tyvärr verkar de flesta föreslagna utvidgningarna förstöra de goda intentioner som finns i nuvarande plan. Mycket berg måste sprängas bort och det blir öppet eller schaktkant mot reservatet. Jag kan förstå att behovet av mark för verksamheter ökar, men vid ett visst tillfälle har man nått en gräns då det inte går att expandera det befintliga området mer. De negativa konsekvenserna blir för stora för alla inblandade. Den gränsen är nådd för Kummelbergets industriområde. Menar man allvar med alla ambitioner som man vill att naturreservatet ska uppfylla, då måste man visa det i handling också.”

”Vi har tagit del av den nya planen för naturreservatet i Skarpnäs, och konstaterar att reservatets yta har minskats ner ytterligare till förmån för ett utökat industriområde, där störande verksamhet dessutom planeras. Det innebär ju att själva poängen med naturreservatet till stor del försvinner, eftersom det från början stora området kommer att vara delat i två delar som hänger ihop med bara en smal passage, som dessutom blir mycket bullerstörd.

Vi boende i Orminge med omnejd har väntat länge på vårt naturreservat. Under de senaste 25 åren har vi upprepade gånger fått löften om att industriområdet är färdigutbyggt och att Skarpnässkogen ska skyddas. Den första reservatsplanen var klar redan 1999, men inte förrän 2015 fattade kommunstyrelsen äntligen beslutet, och då hade man tagit undan ytor för att utöka industriområdet och bygga bostäder vid Telegrafberget. Att processen sedan måste tas om på ett formellt misstag med delgivningen borde ju inte vara en stor sak, och inte heller borde det ändra något i reservatet, men efter ytterligare 7 års väntan får vi nu ett förslag som krymper reservatet ytterligare, och en stenkross som kronan på verket. Industriområdet tillåts växa i riktning mot alla sjöarna, och ända in på bostäderna vid Myrsjövägen. Den planerade stenkrossen och tillhörande transporter kommer att störa friden både i reservatet och kringliggande bostadsområden.

Vi anser att reservatet bör återfå gränserna från beslutet 2015, och att det är särskilt viktigt att ytorna runt sjöarna inte naggas mer i kanten, för att säkerställa kringboendes tillgång till grön utemiljö och hälsofrämjande friluftsliv. Vid Myrsjön ska dessutom mark utanför industriområdet som idag olagligen tagits i anspråk av företag återställas och ingå i reservatet. Den smala remsan skog mellan bostäderna på Myrsjövägen och industriområdet är särskilt viktig, då den både utgör en buffertzon mot störningar från verksamheten i industriområdet, och samtidigt är en viktig spridningskorridor för djur och växter mellan norra och södra delen av skogen. Även Myrsjöns norra strand bör ingå i reservatet, som den gjorde i tidigare förslag.”

Naturskyddsföreningen och Boo Miljö- och naturvänner föreslår att Vargskogen ska ingå i reservatet:

”Utöka naturreservatet med Vargskogen

Som vi påtalat ovan är det nu föreslagna reservatet mindre än det första förslaget från 1999 och natur- och grönområden i hela Boo krymper genom exploatering. För att på något sätt uppväga förlusterna av naturmark och för att Skarpnäs naturreservat nu föreslås omfatta mindre areal än tidigare anser vi att Skarpnäs naturreservat bör utökas till att inkludera det område som kallas Vargskogen. Det ligger strax söder om det föreslagna naturreservatet och avgränsas av

[Skriv här]

Bäcktorpsvägen, Vintervägen och Lövdalsvägen. Området utgörs av hållmarkstallskog och är rent ekologiskt en del av Skarpnässkogen. Området inventerades av föreningarna under 2015/16 i projektet Små grönområden i Boo och enligt standarden för Naturvärdesinventeringar (NVI) bedöms området ha högt naturvärde, klass 2. Området uppfyller med råge alla kriterier man kan tänkas ha på ett naturreservat. Förutom naturvärdena är det ett väl använt och populärt grönområde för Björknäsborna. Tack vare sin storlek har området inte blivit påverkat negativt av slitaget av besökare. Det är annars ett stort problem när naturmarken krymper samtidigt som fler människor vistas i de kvarvarande naturområdena.”

Nacka Miljövårdsråd önskar detsamma.

Björknäs Villaförening önskar att både Prästberget och Vargskogen ska ingå i reservatet: ”Föreningen föreslår att även skogsområdena Vargskogen och Prästberget i Björknäs (se kartbild) inkluderas i naturreservatet, för att långsiktigt skydda dessa. Skogarna utgör samma biologiska sammanhang som det planerade naturreservatet, de håller höga rekreativa värden samt höga naturvärden, med flera rödlistade arter, hållmarkstallskogar och många gamla träd. Prästberget erbjuder dessutom en storslagen utsikt mot Skurusundet. Vargskogen omfattar cirka 5,6 ha och Prästberget cirka 2 ha. Båda områdena är kommunägda.”

13 privatpersoner önskar också att både Vargskogen och Prästberget ska ingå.

10 privatpersoner önskar att området mellan Trollsjön/Vittjärn och Kummelbergets industriområde som idag föreslås ingå i verksamhetsområdet (område B i planbeskrivningen, som det får förstås) ska ingå i reservatet istället. Skogen som skiljer industrin från sjön är redan idag för smal och verksamheterna stör lugnet vid en av Nackas renaste och mest trolska badsjöar. Många upptrampade stigar syns i området vilket visar på dess höga värde för rekreation.

Enbetens kommentar – Vissa ytor har tagits bort jämfört med förslaget 2015 (exempelvis söder om Hamndalsvägen och några små hörnor som gick alltför nära tätbebyggt område) och andra har tillkommit (exempelvis sydväst om Möjavägen och den södra delen av industriområdets västra ände). Markytan som undantogs för expansion av Kummelbergets verksamhetsområde under reservatsprocessen 2015 var större än den är idag. Den totala storleken på reservatet jämfört med förslaget 2015 är nästan precis densamma idag som då; c:a 250ha.

Söder om Hamndalsvägen ligger marken inom en stadsplan och intill ett äldreboende och är inte prioriterad att bevara som naturreservat. Området mellan Trollsjön/Vittjärn och verksamhetsområdet är en del av detaljplaneförslaget och behandlas i den processen. Vargskogen ligger inte i anslutning till reservatet och är därför inte aktuell just nu. Prästberget ligger visserligen någorlunda i anslutning till reservatet (åtskilt av vägar) men har aldrig varit aktuellt för reservatsbildning. Det bedöms vara för litet och för fragmenterat; nordvästra och västra sidan är detaljplanerat för bostäder, östra sidan är detaljplanerad som naturmark.

Reservatets syfte

Länsstyrelsen Stockholms Län – beskrivning av de prioriterade bevarandevärdena saknas i både beslut och skötselplan.

Enbetens kommentar: Stycken som beskriver områdets prioriterade bevarandevärden införs.

Föreskrifter

Länsstyrelsen Stockholms Län har synpunkter på ett flertal föreskrifter:

- ”Enligt föreskrifterna **A8** samt **C5** är det förbjudet att *’införa växt- och djurarter som är främmande för området’*. I Naturvårdsverkets senaste vägledning föreslås formuleringen *’plantera in, så eller sätta ut växter, djur eller andra organismer’* i föreskrifterna som de menar är mindre generell och svårare att misstolka.
- Föreskriften punkt **B12** *’anlägga anordning exempelvis damm för att rena och fördröja dagvatten från Västra Orminge’*. Det är ett intrång som Länsstyrelsen bedömer borde vara tillståndspliktigt enligt föreskrifterna i **A**. Samma sak gäller för undantaget enligt **D** *’Uppföra mindre byggnad för el eller vatten såsom transformatorstation, pumpstation eller dylikt’*. Detta för att placeringen av eventuella anläggningar ska påverka reservatets natur- och friluftslivsvärden i så liten utsträckning som möjligt. Ett alternativ kan vara att ha olika föreskriftsområden för att kunna peka ut områden där sådana anläggningar kan vara möjliga att placera utan att syftet med naturreservatet äventyras och under **D** undanta de områdena från förbudet.
- Samtliga skötselåtgärder som nämns i skötselplanen bör finnas med i **B**-föreskrifterna. Det nämns inget om att skapa markblottor i förslaget till **B**-föreskrifter.
- Under **D**. undantag från föreskrifterna finns att föreskrifterna inte ska utgöra hinder för bedrivande av jakt enligt gällande jaktlagstiftning. Det är ett undantag som inte behövs eftersom jakt inte är förbjudet. Vill man tydliggöra att jakt är tillåtet bör det anges i skötselplanen.
- I föreskrifterna punkt **B2**, **B3** och **B4** gäller anläggning och underhåll av anläggningar. Fundera gärna på om allt underhåll och anläggande av anläggningar för friluftslivet kan rymmas i en och samma punkt, eller i varje fall så få punkter som möjligt för att underlätta tolkningen av föreskrifterna.
- I ordningsföreskrifterna punkt **C9** står att det är förbjudet att *’tälta eller sätta upp vindskydd eller liknande anordning i mer än två nätter i rad’*. Om syftet är att förhindra slitage på grund av att människor uppehåller sig på samma plats för övernattnings kan punkten gärna omformuleras till *’övernatta två nätter i rad på samma plats i reservatet’*. Om syftet är att förhindra att man sätter upp ett fysiskt skydd i naturen är nuvarande formulering bättre, men då förhindrar man inte övernattnings om det är slitage av själva övernattnings/campandet som sådant som bedöms påverka naturreservatets syfte negativt.”

Enhetens kommentar: Föreskriften A8 ändras enligt förslag och C5 tas bort då den är samma som A8. Anläggande av dagvattendamm flyttas till tillståndsplikt C11. Undantaget för mindre byggnad för el etc. i D-delen förses med villkoret att det ska ske i samråd med förvaltaren. Markblottor läggs till i B-föreskrifterna. Jakt tas bort ur D-föreskrifterna. Punkterna B2, B3 och B4 slås ihop till en. C9 ändras enligt förslag och byter beteckning till C8.

[Skriv här]

B2 - Belysning

Naturskyddsföreningen och Boo Miljö- och naturvänner – ”Föreningarna föreslår att förbud mot ytterligare belysning i naturreservatet skrivs in i föreskrifterna. Det finns redan elljusspår i området och det skulle ligga i linje med naturreservatets syften att förbjuda ytterligare ljuskällor i området. Som föreskriften **B2** nu är formulerad kan det tolkas som att anläggning av ytterligare belysning är tillåten. Föreningarnas uppfattning är att ingen mer belysning ska tillåtas i naturreservatet än de elljusspår som finns idag. Föreskriften borde förtydligas med att det endast är underhåll av befintlig belysning som är tillåten.”

Enhetens kommentar: Eventuellt anläggande av ny belysning kommer enbart att ske om det kan göras utan konflikt med reservatets syfte (se punkten B2). I övrigt är det förbjudet att anlägga nya ledningar.

C6 - Hundrastningsområde

Naturskyddsföreningen och Boo Miljö- och naturvänner – Olämpligt eftersom det skapar otydlighet och osäkerhet och dessutom är oförenligt med annan lagstiftning (Lag (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter).

Nacka Miljövårdsråd avstyrker också med hänvisning till risken att viltet och andra besökare ofredas av lösspringande hundar. Kopplingstvång är normalt i naturreservat.

Enhetens kommentar: Ett förtydligande när man får lov att ha hunden okopplad i hundrastningsområdet har införts. Heter nu C5 efter att den tidigare C5 tagits bort.

C7 – Cykling

Fritidsnämnden menar att man bör notera var aktiva cyklister kan utöva sin sport i terräng, samt hur stort intresset är för att anlägga särskilt anpassade stigar, för att ta lärdom inför senare reservatsbildningar.

Länsstyrelsen Stockholms Län – ”I ordningsföreskrifterna punkt **C7** står att det är förbjudet att *cykla i terrängen annat än på markerade cykelstigar*. Länsstyrelsen bedömer att det är lämpligt att förtydliga vem som får markera cykelstigar (förvaltaren) alternativt inför en allmän tillståndsplikt för att anlägga nya leder och stigar. ”

Kommunstyrelsen samt Miljö- och stadsbyggnadsnämnden – ”anser att reservatsföreskrift C.7 *Förbjudet att cykla i terrängen annat än på markerade cykelstigar* bör ändras för att istället lyda: *Förbjudet att cykla annat än på stig eller anlagd väg, om ej annat anges*, så att föreskriften inte innebär en generell inskränkning av allemansrätten, och dessutom ges samma lydelse som i andra naturreservat i Nacka, så att det är lätt att göra rätt.”

Enhetens kommentar: Föreskriften ändras enligt förslag från KS och MSN. Heter nu C6 efter att tidigare C5 tagits bort.

C10 – Orientering

Fritidsnämnden poängterar vikten av att orienteringens behov beaktas när reservat inrättas, och att föreningar av alla slag som verkar i området behöver informeras om eventuella nya restriktioner med anledning av reservatsbildandet.

[Skriv här]

Järla Orientering – Orientering är en sport som bara kan utövas i större naturområden, och i Skarpnäs arrangeras varje år träning såväl som tävlingar. Man bistår också Nackas skolor med kartor, banläggningar mm för idrottsundervisning och friluftsdagar. ”Vi yrkar därför på att det klart ska framgå av föreskrifterna att:

- Orientering är tillåtet,
- Hänga ut skärmar (orienteringskontroller) tillfälligt i samband med motions-, tränings- och tävlingsarrangemang är tillåtet
- Större arrangemang med fler än 100 deltagare är återkommande förväntat men ska informera och söka tillstånd från markägaren.

..//..

I samband med träningar och tävlingar sätter vi ut skärmar som behöver hänga några dagar eller upp till en vecka. I samband med Friska Nacka sätter vi ut stolpar som är tillgängliga för kommunens invånare under 6-8 månader per säsong. Självklart kan man dock ställa krav på att skärmarna ska vara märkta med föreningens namn och att tid för utsättning eller nedtagning framgår. Så är t. ex. överenskommet för Nackareservatet. I nuläget finns orientering endast nämnt i samband med förbud. Vi vill att orientering finns med som något positivt och tillåtet och som ger en tydlig signal till förvaltningen av naturreservatet att förhålla sig till och gör att vi är välkomna i området även i framtiden.”

OK Ravinen – önskar att tillståndsplikten för orientering tas bort eftersom sporten inte åstadkommer slitage eller skador och redan omfattas av stränga riktlinjer samt har ett utvecklat system för naturhänsynstagande. ”Mot denna bakgrund anser vi att den kommenterade föreskriften bör ändras till:

”Utan kommunens tillstånd är det förbjudet att:

10. anordna tävlingar, marknader, event eller liknande verksamheter med fler än 100 personer, med undantag för **orientering** samt aktiviteter som ordnas av skolor och förskolor för deras elever.

I det fall kommunen ändå anser att en sådan ändrad föreskrift riskerar leda till en okontrollerad situation där orientering kan skada naturen, föreslår vi som ett ”andrahandsyrkande” att en ändrad föreskrift enligt ovan kompletteras med en föreskrift om krav på samråd för orienteringsarrangemang med fler än 150 deltagare. Slutligen vill vi påtala att krav på tillstånd för orienteringsarrangemang givetvis kan bli aktuellt av andra skäl än naturhänsyn och då enligt andra regler än ovan. Det kan t. ex. gälla att Nacka kommun i egenskap av markägare ska ge tillstånd att nyttja en plats för parkering, samlingsplats med mål, toaletter m.m. Eller polismyndighets tillstånd för en viss åtgärd i trafikmiljö.”

Enbetens kommentar: Orientering är både tillåtet och välkommet, dock under kontrollerade former. Utsättande av semipermanenta kontroller för ”Friska Nacka” finns nu upptaget bland undantagen. Övriga kontroller och snitslar ska tas ner efter avslutad aktivitet. Evenemang med fler än 100 deltagare blir fortsatt tillståndspliktigt. Heter nu C9 efter att tidigare C5 tagits bort.

[Skriv här]

C11 – ledningar i naturmark

Omformuleras till ”Inom reservatets gräns”, för tydlighet. Heter nu C9 efter att tidigare C5 tagits bort.

D – undantag

Riksintresse för farled

Sjöfartsverket – har inget att erinra mot förslag till bildande av Skarpnäs naturreservat, förutsatt att det inte inskränker på sjöfartens tillgänglighet, framkomlighet sjösäkerhet, att föreskrifterna justeras enligt nedanstående förslag. Sjöfartsverket föreslår att säkerhetshöjande åtgärder påkallat av säkerhetsskäl i farleden och dess influensområde ska omfattas av undantag från föreskrifterna. *'Beslut samt föreskrifter och skötselplan ska inte utgöra hinder för:*

- *nyetableringar och underhåll av sjösäkerhetsanordningar samt underhåll av objekt utpekade som riksintresse för sjöfarten eller andra objekt väsentliga för sjöfarten.'*

Ledningsrätter, arrenden mm

Vattenfall AB – Genom naturreservatet korsas Vattenfall Eldistributions 77 kV markkablar men utifrån beslutskartan görs bedömningen att naturreservatet upphör i samband med väg/ledningsgatan för markkabeln. Markkablarna är skyddade med ledningsrätt (akt 0182K-2019/79.1) och för att dra fram, se till, underhålla och reparera ledningen upplåts ett 4 meter brett område med ledningen huvudsakligen i mitten. Vattenfall Eldistribution önskar att dessa avstånd stämmer överens med beslutskartan. I föreskrifterna under punkt A. anges att det är förbjudet med nyanläggning av ledning i mark, berg, luft eller vatten. I ledningsrätten anges att ledningsrättshavaren får bland annat vid behov förnya ledningen. Detta bör tilläggas i föreskrifterna så dessa inte strider mot ledningsrätten.

Stockholm Exergi – Stockholm Exergi har fjärrvärmeledningar väster om Skarpövägen mellan Ormingevägen och Snickarvägen som tangerar eller ligger delvis inom Naturreservatet. Stockholm Exergi behöver att likt för kraftledningar att undantag från föreskrifterna skrivs in gentemot fjärrvärmeledningarna. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för: 'erforderlig skötsel och underhåll av fjärrvärmeledningar.' renovering och underhåll av fjärrvärmeledningar enligt befintliga ledningsrätter eller markavtal. 'Uppförande av mindre byggnad så som pumpstation eller dylikt. 'Bibehålla möjlighet att nyförlägga fjärrvärmeledningar när befintliga fjärrvärmeledningar nått sin tekniska livslängd.

NVOA – NVOA har idag ledningar som går tvärs genom skogen och dessa behöver skyddas och vara åtkomliga för drift, samt planerat och akut underhåll. Idag ligger befintlig vattenledning med dimension 100-150 från Kummelbergets industriområde och ansluter mot ledningar i Hamnbovägen/Hamndalsvägen samt även en befintlig tryckspillsledning som idag sträcker från Kummelbergets industriområde till fastigheten Skarpnäs 2:16. NVOA utesluter inte att dessa ledningar i framtiden kan komma att behövas bytas ut eller att en eventuell dubbling av ledningar i samma ledningsstråk kan komma att bli nödvändig för att säkerhetsställa VA-försörjningen av närliggande bostadsområden.

Enheten för fastighetsförvaltning – ”Enheten för fastighetsförvaltning förvaltar pågående arrendavtal och handlägger även frågor om kommande markupplåtelse inom det föreslagna naturreservatet. Pågående avtal räknas upp på sida 6 i skötselplanen. Utöver nämnda finns det norr om Telegrafberget ett befintligt arrendavtal för mast. Det planeras även under detta år att

[Skriv här]

ingå ett avtal om arrende för en mast i befintlig äldre kraftledningsgata sydväst om Svartpotten. Enheten utesluter inte att fler kan komma att behövas för att säkerställa kommunikation till närliggande bostadsområden. Under avsnitt C punkt 11 anges det att det är förbjudet utan kommunens tillstånd att i kantzoner i naturmark närmast bebyggelse (max tio meter från tomtgräns) anlägga ledning, dikesdragning eller liknande. Det vore önskvärt att denna formulering ses över med en förtydligande om vad som menas med kantzon, naturmark, tomtgräns. Vi undrar även över vilken enhet på kommunen är det som ger tillstånd enligt avsnitt C punkt 10 och 11.”

Enhetens kommentar: Erforderliga undantag för underhåll etc av ledningar i ledningsrätt, va- ledningar och sjösäkerhetsanordningar har säkerställts i undantagen. I de fall arbetena skulle kunna innebära skada på naturvärdena ska samråd med förvaltaren ske innan arbetena påbörjas.

Tillgänglighet

Naturskyddsföreningen och Boo Miljö- och naturvänner – Alltför få parkeringar finns utritade på anläggningskartan. ”Möjligheter finns att på kommunal mark anlägga ytterligare två entréer med cykel- och bilparkering, en mot norr vid Hamndalsvägen och en vid Telegrafvägen i anslutning till Kummelbergets verksamhetsområde.”

Nacka miljövårdsråd – ”För reservatets besökare är det väsentligt att lätt kunna komma till och från bl.a. busshållplatser och parkeringsplatser i Kummelberget och Telegrafberget. Utvidgningen av industriområdet får inte hindra detta. Vid Murarvägen finns risk för att nuvarande passage blockeras om område C blir industri eller att gående ut mot reservatet hamnar i ett kärr. En framkomlig väg måste säkras. Mellan bergsområdet, i Kummelbergsplanen kallat I, och Stenhuggarvägen finns idag en öppning där kommunens Skarpnäs 1:83 på pappret utgör en sådan förbindelse mellan industrierna på Skarpnäs 8:4 och 8:26. Undertecknad försökte utnyttja denna korridor för att nå en av Friska Nackas kontroller på berget, vilket visade sig synnerligen svårt. Om område J tas i anspråk till industriområdet måste kommunen tillse att det finns ett fungerande gångbart stråk mellan berget och Stenhuggarvägen.”

Enhetens kommentar: Enheten utreder ytterligare möjligheter att anlägga fler parkeringar. Angående tillgängligheten i övrigt i reservatet kommer kommunen att ha tillsyn över främst de entréer som har en reservatsskylt. Ytterligare skylt vid busshållplatsen i Kummelbergets verksamhetsområde utreds.

Annan störande industriverksamhet, föroreningar samt tung trafik

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden – ”Den föreslagna utformningen av reservatet kan leda till konflikter mellan verksamheter i Kummelbergets industriområde och värden som skyddas i reservatet, genom att cykelstigar, informationstavlor och grillplatser anläggs nära industriområdet. Det ökar tillgängligheten och användningen av reservatet, samtidigt som det innebär att besökare anvisas till industriområdets närområde för rekreation. Skillnaden jämfört med idag är att reservatet anvisar en viss användning genom att förbereda leder och anläggningar, vilket gör att värdet för skyddsobjektet *Värdet av ostörd rekreation* ökar. Beroende på hur viktiga de här platserna är för ostörd rekreation, så kan det bli aktuellt att tillämpa Naturvårdsverkets bullerriktvärden för friluftsområden. Det riskerar i så fall att öka behovet av tillsyn av kringliggande verksamheter ur bullersynpunkt.”

[Skriv här]

Myrsjöns vägklubb, HLS fastighetsägarförening m.fl. – ”Gällande detaljplan och reglerna om tyst och ren industri ska fortsätta gälla för att förhindra hälsofarlig och störande miljö.”

Nacka Miljövårdsråd önskar att kommunen tillser att verksamheterna håller sig inom industriområdet och att olovligt ianspråktagen mark återställs.

11 privatpersoner invänder mot störande verksamheter inom Kummelbergets verksamhetsområde, föroreningar från dagvatten samt tung trafik i området. Exempel på yttranden:

”Kommunen skall tillse att den framtida verksamheten i industriområdet inte får orsaka mer buller eller andra negativa miljökonsekvenser för naturreservatet än nuvarande verksamhet.”

”Förutom tillkommande buller i naturreservatet och däromkring kommer tung trafik att förorena luften och bullra inom ett stort område som består av bostäder, skolor och förskolor.”

”Industriområdet medför redan idag tung trafik och diverse utsläpp i dagvattnet. Detta är känt inom Nacka kommun och man har försökt kontakta de företag som jobbar i området kring detta, men det är svårt att styra. Detta gör att närliggande Myrsjön, som också används frekvent som badsjö av framför allt barnfamiljer sommartid, tar emot dessa utsläpp i dagvattnet. Även detta borde man tänka på ur ett miljöperspektiv när man pratar om att utöka området.”

” Nacka kommun har ett miljömål: giftfri miljö, dvs inga skadliga utsläpp från förorenade områden. Dagvatten belastar naturmark och den närmaste recipienten Myrsjön. Allt vatten från Volten och Ormingeleden kan inte ledas till slutna dagvattenbäddar, utan en del kommer att infiltreras direkt genom förorenad mark. Föroreningar såsom fosfor, kväve och kadmium ökar. Bl.a. gifter sprids i grundvatten och dagvatten som transporteras via dike mot Myrsjön, något som kan skada både växt- och djurlivet och i förlängningen dricksvattenkvaliteten. Övergödningen och spridningen av gifter i recipienten, Myrsjön, blir ett hinder för icke-försämringskravet för sjöar och vattendrag nedströms. Framförallt omöjliggörs en förbättring av vattenkvaliteten i vattendragen...//..Den aktuella statusen för våtmarken, Krokträskan, dit dagvattnet också letar sig, har inte redovisats. I det ovannämnda dokumentet skrivs att Krokträskan utgör ett ekologiskt särskilt känsligt område. Det att groddjur inte hittats kan bero på en försämrad miljö, miljögifter i vattnet. Nu istället motiverar man, med avsaknaden av t.ex. groddjur, en vidare exploatering. I planhandlingar skrivs att kapaciteten i dagvattendammen, som leder vattnet från stora delar av industriområdet till Myrsjön, är okänd. Även Kvarnsjön är övergödd. I övrigt beskrivs inte Kvarnsjöns status. Dessa sjöars miljöstatus är oerhört viktig i.o.m. att de rinner vidare till Askrikefjärden. Vittjärn har än så länge bra ekologisk status och beskrivs av Länsstyrelsen i det ovannämnda dokumentet: ”Vittjärn ligger inom ett grönt svagt samband i den regionala grönstrukturen. Vid sjön, som utpekats som ett ekologiskt särskilt känsligt område i kommunens översiktsplan, finns en badplats.” Växtbäddar planeras på naturområdet ovanför Vittjärn.”

Enbetens kommentar: Tillsyn av verksamhetsområdet med avseende på buller, dagvatten etc. ankommer på tillsynsmyndigheten för miljöbalken. Tillsynsmyndighet i Nacka kommun är Miljö- och stadsbyggnadsnämnden. När reservatet vinner laga kraft har nämnden också tillsyn över att

[Skriv här]

inga olovliga anläggningar eller nedskräpning från verksamheterna förekommer inom reservatets gränser. Övrig naturmark som ägs av kommunen (alltså buffertzonen runt reservatet) sköts av Enheten offentlig utemiljö på Natur- och trafiknämndens uppdrag.

Byggnadshöjd i Kummelbergets verksamhetsområde

3 privatpersoner har påpekat att hus uppåt 13m inom industriområdet skulle skämma naturupplevelsen i reservatet.

Enhetens kommentar: Byggnadshöjden inom ett planområde utanför reservatets gränser avgörs i planprocessen, i vilken Natur- och trafiknämnden dock är remissinstans.

Kartor, gränser och fastigheter

Region Stockholm – ”kartan på sida 21 i skötselplanen behöver justeras då markeringen av busshållplatserna är felaktig. Bland annat trafikerar nu buss till Telegrafberget, genom naturreservatet, med stopp i Kummelbergets verksamhetsområde.”

Länsstyrelsen Stockholms län – den av kommunen angivna storleken på reservatet stämmer inte överens med kartmaterialet. Traktnamn saknas (alltså fullständig fastighetsbeteckning) i kartan. Ange gärna att den infällda kartan föreställer reservatets läge i kommunen. Det finns 8 numrerade skötselområden, siffrorna saknas i skötselkartan.

STF - Förslag till beslutskarta måste förbättras. Booledden genom reservatet måste få synas på reservatskartan. Likaså de större stigarna och elljusspåret. Även flera namn önskas tas med i en beslutskarta, bl.a. "Danmarks ängar", "Telegrafberget", "Kummelbergets industriområde" m.fl.

Naturskyddsföreningen och Boo Miljö- och Naturvänner – önskar att skötselplanen innehöll en naturvärdeskarta.

Enheten för fastighetsförvaltning – gränserna för reservatet behöver justeras, kartan är inte helt korrekt.

Enhetens kommentar: Busshållplatser rättas i anläggningskartan.

Gränsen runt reservatet är nogsamt lagd av lantmätare och kommunekolog för att omfatta så mycket värdefull naturmark som möjligt utan att inkräkta på eventuellt osäkra fastighetsgränser runt om reservatet. Många fastigheter omkring är bildade innan 1970-talet och utan förrättning kan man inte säkert veta var gränsen går. Där är buffertzonen följaktligen större än kring nybildade fastigheter. Storleken på reservatet kommer att beräknas på nytt och rättas. Traktnamn införs i ny fastighetskarta.

Beslutskartan innehåller det som fastställs genom reservatsbeslutet, alltså gränser etc. Alla anläggningar (tex Booledden) redovisas på anläggningskartan som är en del av skötselplanen. Detta möjliggör ändrade sträckningar av stigar, nyanläggning av grillplatser och liknande. Namn på platser samt större leder och stigar kommer att redovisas på reservatsskyltar vid de större entréerna och de viktigaste namnen kommer att redovisas på kartorna.

[Skriv här]

Angående naturvärdeskartan; Skogsstyrelsen har inventerat hela området 2016-17 men då främst med avseende på skogliga värden och inte enligt SiS-standard. Enheten bedömer att den gamla naturvärdeskartan var något för grov och översiktlig. Inventeringen har dock i stor utsträckning använts för upprättande av skötselkarta och -plan.

Områdets skötsel samt skötselplan

Naturskyddsföreningen och Boo Miljö- och Naturvänner – Föreningarna har ett flertal synpunkter på skötselplanen. Sammanfattningsvis omfattar synpunkterna önskemål om:

- Mer artinriktade bevarandemål och åtgärder i skötselplanen
- Ordvalet ”anekdotiska” observationer av arter är olyckligt och otydligt
- Önskemål om katning av större barrträd för att gynna vedlevande insekter
- Skötselplan för små lövskogsområden i kartan saknas
- Färg i kartan återfinns inte i legenden (Danmarks ängar)
- Svartputten ska skrivas Svartpotten
- Den naturminnesmärkta granen har fallit
- Vad är skälet till markeringen av östersjötrut och ärtsångare i listan i tabell 1?
- Skrivfel på sid 8 i skötselplanen, meningen om medborgardialogen 2016.

Därutöver önskas revidering av skötselplanen vart 15 år samt en naturvårdsplan för hela kommunen där inventeringar och annan övervakning görs.

Nacka Miljövårdsråd – ”Det är viktigt att Boleden söder om Myrsjön upprustas till en sådan standard att den är framkomlig för gående. Idag är den på vissa platser endast framkomlig för klättrare. Det vore lämpligt att Boleden går utefter Myrsjön på en nyanlagd träbro istället för att som nu gå på Skarpövägens vägbank utanför räcket. En bro över bäcken från Sarvträsk behövs. ../.. I sektionen "Anordningar för friluftsliv" står på ett ställe "Ormingevägen", ska vara "Ormingeringen".”

1 privatperson har synpunkter på att det förekommer mycket död ved både intill och över promenadstigar och att det ger ett tråkigt intryck.

Enbetens kommentar: Skötselåtgärder i de olika områdena kommer där så är lämpligt att väljas så att eventuella skyddsvärda arter i området gynnas. Katning och randbarkning ger liknande effekter och är tillåtet i naturvårdande syfte för förvaltare enligt föreskrifterna. Märkningen av östersjötrut och ärtsångare var ett skrivfel och rättas. Övriga skrivfel rättas. Den naturminnesmärkta granen har tagits bort ur texten. Död ved ska företrädesvis placeras längre in i skogen. Boledens standard och upprustning är för närvarande under utredning.

Kulturhistoria

Kulturnämnden – planerar att ta fram material till skyltar om äldre bebyggelse och anläggningar i reservatet. Nämnden föreslår också att reservatsskyltar förses med QR-kod som kopplar till kommunens hemsida där man hittar mer information om områdets historia och kulturarv.

Boo Hembygdsförening – ”Ett studium av de områden som ingår i reservatet gör gällande att reservatet kommer innehålla områden som ursprungligen avsöndrats från Kummelnäs-Skarpnäs gemensamt, nämligen Alpbaden 11 Hasseludden 11, Kummelberget 11, Korsholmen 11 och Telegrafberget 11, bilaga 1. Områden avsöndrade från Björknäs och Kummelnäs kallade Sundbo,

[Skriv här]

bilaga 2, dessa är samtliga namn som helt uttraderats ur fastighetsregistret, dessa utgör dock ändå i sig en del av historien och borde kunna uppmärksammas inom reservatets ramar. Den kraftigt förenklade beskrivning av området historik på sidan 19 i bilaga 2 i reservatshandlingarna, visar endast på den underordnade plats kulturhistorien ges i utredningsmaterialet för ett reservat som innehåller lika mycket kultur som natur. Boo hembygdsförening hoppas på att kommunen är intresserad av att låta berörda områden inom reservatets gränser förse med lämplig skyltning och information om dess historia.”

Enhetens kommentar: Enheten ser fram emot material för skyltning vid lämpliga platser från både kulturnämnden och Boo Hembygdsförening.

Avloppspumpstation

1 privatperson har synpunkter på en avloppspumpstation på Myrsjövägen, intill reservatet. Den drar in mycket trafik på den lilla grusvägen Myrsjövägen, och ofta tung trafik som stora lastbilar och renhållningsfordon. Eftersom avloppet breddar titt som tätt så hamnar utsläpp direkt i sjön. Pumpstationen borde flyttas till industriområdet så att trafiken går dit istället och så att utsläppen hanteras av verksamheterna själva istället för att gå rakt ned i en badsjö.

Enhetens kommentar: Pumpstationen ligger utanför reservatsgränsen och ägs av NVOA, och miljö- och stadsbyggnadsnämnden är tillsynsmyndighet över deras verksamhet. Sjön har ingen kommunal badplats och badvattenkvaliteten kontrolleras inte av kommunen. Bad sker därmed på egen risk.

Upphävande av strandskydd

Myrsjöns vägklubb, HLS fastighetsägarförening m.fl. – ”Vi motsätter oss och säger nej till att strandskyddet tas bort vid alla våra sjöar. Vittjärn/Trollsjön är en av de vackraste och renaste källsjöarna i Stockholmsområdet och området runt sjön måste bevaras. Och att inte längre värdera området mot sjön som ”Högsta naturvärden” är en stor miss. I och med att Myrsjön blivit så förorenad och belastad med dagvattenutsläpp, och att det står en pumpstation med katastrofutsläpp vid Myrsjöns strandkant så är Trollsjön den enda rena sjö vi har kvar. Ni måste förstå det stora värdet av området ur natursynpunkt och den ovärderliga betydelsen av Trollsjön/Vittjärn för oss som bor här. Gränserna får inte utökas. Strandskyddet måste vara kvar.”

2 privatpersoner invänder mot att man inkräktar på strandskyddat område:

”Kommunen skall inte ytterligare inskränka på strandskyddet för naturreservatets sjöar.”

”Dispens för strandskyddet för Krokträskan, Vittjärn och Myrsjön bör inte medges (se Miljöbalken dispenser 1-4). Mål 5: ”något intresse från allmännyttan för dispens ”förekommer inte”. Tvärtom är de aktuella strandområdena av synnerligen vikt för allmännyttan, dvs för natur- och friluftslivet i området. Vi anser att det är mycket viktigt att området nära Vittjärn (Trollsjön), i remissen om Kummelberget kallat område B, istället ingår i reservatet då det är en nyckelbiotop och förblir strandskyddat. Det strandskyddade området mot Krokträskan är viktigt att bevara, där har nyligen hörts kattuggla och bl.a. stenknäck, mindre och större hackspett samt meståg observerats. Området utnyttjas flitigt av motionärer, hundägare, förskolor och scouter. Skäl för dispens (kommunen åberopar skäl 5,6/6) föreligger inte vilket Länsstyrelsen förhoppningsvis beaktar. Övriga dispens skäl torde i detta fall (naturreservat) vara överordnade.”

[Skriv här]

Enbetens kommentar: Ett upphävande av strandskydd kring insjöar mindre än ett hektar föreslogs av regeringen, men riksdagen röstade mot ändringen den 7 april 2022. En eventuell framtida lagändring har kommunen ingen rådighet över. Däremot återstår att se hur den slutgiltiga planen för Kummelbergets verksamhetsområde kommer att se ut.

Namnet Skarpnäs

STF – ”Vi önskar att reservatets namn kan bli ”**Orminge naturreservat**”. Namnet ”Skarpnäs” har ingen större förankring inom reservatsområdet mer än att namnet är ett traktnamn i Lantmäteriets fastighetsregister. Reservatet ligger på det större Ormingelandet. I begreppet Orminge ingår bl.a. Krokhöjdens villakvarter.”

Nacka miljövårdsråd önskar också att Orminge ska ersätta namnet Skarpnäs eftersom det anger en tydlig lokalisering, och för att det finns en förväxlingsrisk med Skarpnäck.

Enbetens kommentar: Skarpnäs naturreservat är nu ett väl inarbetat förslag och många benämner området Skarpnässkogen. Orminge naturreservat hade absolut angett en tydlig lokalisering, men Skarpnäs anknyter på ett fint sätt till områdets kulturhistoria.

Ändringar efter samråd

Syfte

Stycken som beskriver områdets prioriterade bevarandevärden införs.

Föreskrifterna

A8 Ändras enligt förslag till *'plantera in, så eller sätta ut växter, djur eller andra organismer'*. Tas bort från C5

B2, B3 och **B4** slås ihop till en punkt; B2.

B3 Markblottor läggs till bland naturvårdande åtgärder.

B12 Anläggande av dagvattendamm flyttas till tillståndsplikt C11.

C5 tas bort då den står i A8 redan.

C6 Ett förtydligande när man får lov att ha hunden okopplad i hundrastningsområdet har införts. Byter beteckning till C5.

C7 Ändras enligt förslag till: *'cykla annat än på stig eller anlagd väg, om ej annat anges'*. Byter beteckning till C6.

C9 Ändras enligt förslag till *'övernatta två nätter i rad på samma plats i reservatet'*. Byter beteckning till C8.

C10 Utsättande av semipermanenta kontroller för ”Friska Nacka” finns nu upptaget bland undantagen.

D-föreskrifterna – jakt tas bort och erforderliga undantag för anläggning och underhåll etc av ledningar i ledningsrätt, va-ledningar och sjösäkerhetsanordningar samt semipermanenta orienteringskontroller för *Friska Nacka* införs. Åtgärder som kan innebära stor påverkan på naturmiljön (ex mindre byggnader för el etc.) ska utföras i samråd med förvaltaren.

Anordningar

Enheten utreder ytterligare möjligheter att anlägga fler parkeringar och entréskyltar.

Kartor

[Skriv här]

Busshållplatser rättas i anläggningskartan.

Storleken på reservatet kommer att beräknas på nytt och rättas.

Traktnamn införs i ny fastighetskarta.

De viktigaste platsnamnen införs på karta.

Skötselplanekartan rättas med avseende på legend.

Skötselplan

Skrivfel rättas.

Den naturminnesmärkta granen tas bort ur texten.

Kristina Petterqvist

Enhetschef

Enheten offentlig utemiljö

Anna Engström

Kommunekolog

Enheten offentlig utemiljö